

Libris 50
CLASICI AI LITERATURII UNIVERSALE

Respect pentru oameni și cărți

ALEXANDRE DUMAS

◆
**Contele de
Monte-Cristo**

VOLUMUL I

Traducere și note de Cristina Jinga

Prefață de Liliana Anghel

CORINT

CUPRINS

PREFAȚĂ	5
TABEL CRONOLOGIC	12
I Marsilia — Sosirea	15
II Tatăl și fiul	25
III Catalanii	34
IV Complotul	46
V Ospățul de logodnă	53
VI Substitutul procurorului regelui	68
VII Interogatoriul	81
VIII Castelul If	94
IX Seara logodnei	107
X Micul Cabinet de la Tuileries	114
XI Căpcăunul din Corsica	124
XII Tatăl și fiul	133
XIII Cele O Sută de Zile	141
XIV Deținutul furios și deținutul nebun	151
XV Numărul 34 și numărul 27	165
XVI Un savant italian	185
XVII Celula abatelui	196
XVIII Comoara	218
XIX Al treilea acces	232
XX Cimitirul castelului If	244
XXI Insula Tiboulen	250
XXII Contrabandiștii	263
XXIII Insula Monte-Cristo	272
XXIV Uluirea	282

XXV Necunoscutul	292
XXVI Hanul Pont du Gard	300
XXVII Povestirea	314
XXVIII Registrele închisorilor	330
XXIX Firma Morrel	337
XXX Cinci septembrie	353
XXXI Italia — Sindbad Marinarul.....	370
XXXII Trezirea.....	398
XXXIII Bandiții romani	405
XXXIV Apariția	441
XXXV Mazzolata	467
XXXVI Carnavalul de la Roma	484
XXXVII Catacombele Sfântului Sebastian	507
XXXVIII Întâlnirea.....	526
XXXIX Convivii.....	534
XL Dejunul	556
XLI Prezentarea.....	570
XLII Domnul Bertuccio.....	586
XLIII Casa din Auteuil	591
XLIV Vendeta	599
XLV Ploaia de sânge.....	625
XLVI Creditul nelimitat.....	638
XLVII Caii suri-rotați.....	652
XLVIII Ideologie.....	665
XLIX Haydée	678
L Familia Morrel.....	683
LI Piram și Tisbe	694
LII Toxicologie	706
LIII Robert le Diable	724
LIV Creșterea și scăderea acțiunilor	741
LV Maiorul Cavalcanti	754

I MARSILIA — SOSIREA

LA 24 FEBRUARIE 1815, omul de veghe din Notre-Dame de la Garde semnală corabia cu trei catarge, *Faraon*, care venea de la Smirna, prin Trieste și Neapole.

Ca de obicei, un vas de coastă se desprinsese numaidecât din port, trecu foarte aproape pe lângă castelul If și se îndreptă către corabie, ca s-o abordeze între Capul Morgion și Insula Rion.

Numaidecât, tot ca de obicei, platforma bateriei fortului Saint-Jean se umplu de curioși, căci, la Marsilia, sosirea unei corăbii este întotdeauna un eveniment foarte important, mai ales când această corabie, cum era *Faraonul*, fusese construită, greată și armată pe șantierele anticei Focea¹ și aparținea unui armator din oraș.

Între timp, corabia se apropia. Străbătuse cu bine strâmtoarea pe care vreun cutremur vulcanic o deschisese între insulele Calasareigne și Jaros, trecuse pe lângă Insula Pomègue și înainta, cu cele trei vele gabier, cu trinca și cu randa întinse, dar atât de încet și cu o înfățișare atât de tristă, încât spectatorii, cu acel instinct care presimte o nenorocire, se întrebă oare ce accident se întâmplase la bord. Totuși, cei mai pricepuți într-ale navigației observă că, dacă avusese loc vreun accident, el nu vătămase corabia, căci aceasta se mișca ușor, dând toate semnele că răspunde perfect la comenzi. Ancora era gata să fie lăsată la apă și hobanele bompresului erau desprinse. În apropiere de cârmaci, care se pregătea să conducă *Faraonul* prin intrarea îngustă a portului Marsiliei, stătea un tânăr cu gesturi iuți și ochii ageri,

¹ Cetate antică din Ionia, pe coasta de răsărit a Asiei Mici, care din secolul al VII-lea î.H. a avut o mare importanță comercială. Massalia (astăzi, Marsilia) a fost unul dintre contoarele sale comerciale întemeiate în Occident.

supraveghind fiecare manevră a vasului și repetând fiecare ordin al cârmaciului.

Neliniștea nelămurită care plutea asupra mulțimii îl impresiionase mai cu seamă pe unul dintre spectatorii de pe esplanada Saint-Jean, ba într-atât încât acesta nu mai răbdă să aștepte intrarea corăbiei în port, ci sări într-o barcă micuță și porunci vâslașului să-l ducă înaintea *Faraonului*, pe care îl ajunsese în gol-fulețul din fața localului *Réserve*.

Văzându-l pe localnic apropiindu-se, tânărul marinăr își pă-răsi postul de lângă cârmaci și veni, cu pălăria în mână, să se aplece peste parapetul corăbiei.

Era un tânăr de vreo optsprezece sau douăzeci de ani, înalt, zvelt, cu niște frumoși ochi negri și un păr ca abanosul. Din întreaga sa făptură se răspândea aerul acela de stăpânire de sine și hotărâre, specific oamenilor obișnuiți să înfrunte primejdiile încă din copilărie.

— Ah! Tu erai, Dantès? strigă omul din barcă. Ei, ce s-a întâmplat și ce-i cu tristețea asta de la bordul vostru?

— S-a întâmplat o mare nenorocire, domnule Morrel! răspunse tânărul. O mare nenorocire, mai ales pentru mine. În dreptul portului Civitavecchia, l-am pierdut pe bravul căpitan Leclère...

— Dar ce-a pățit? întrebă armatorul, vizibil ușurat. Ce i s-a întâmplat, mă rog, bravului căpitan?

— A murit.

— A căzut în mare?

— Nu, domnule. A fost răpus de o febră cerebrală, în chinuri cumplite.

Apoi, întorcându-se către oamenii săi:

— Hei, atenție! strigă el. La posturi, toată lumea! Pregătiți-vă de ancorare!

Oamenii îi dădură ascultare. Cât ai clipi, cei opt sau zece mateloți care alcătuiau echipajul se repeziră care la scote, care la brațe, unii la fungi, alții la carcabasurile focurilor și, în sfârșit, alții la strângătoarele velelor.

Tânărul marinar aruncă o privire lipsită de emoții la acest început de manevră și, văzând că ordinele sale îi erau îndeplinite întocmai, se întoarce către omul cu care vorbise până atunci.

— Dar cum s-a întâmplat acest necaz? continuă armatorul, reluând discuția de unde o lăsase tânărul marinar.

— Doamne sfinte, cu totul pe neașteptate, domnule. După ce a stat îndelung de vorbă cu domnul comandant al portului, la Neapole, căpitanul Leclère a pornit la drum foarte neliniștit. Peste douăzeci și patru de ore, se îmbolnăvea de febră. Peste alte trei zile, murea... I-am făcut funeraliile obișnuite și acum se odihnește, înfășurat cum se cuvine într-un hamac, cu o ghiulea de treizeci și șase la picioare și cu alta de unu la cap, în dreptul Insulei El Giglio. I-am adus văduvei sale medalia de onoare și sabia lui. Merită, într-adevăr, să te războiești zece ani cu englezii, ca să ajungi să nici nu mori în patul tău, ca toată lumea! adăugă tânărul cu un zâmbet trist.

— Deh! Ce să-i faci, domnule Edmond, răspunse armatorul care părea din ce în ce mai împăcat. Toți suntem muritori și chiar e bine venit ca bătrânii să lase locul celor tineri, altminteri n-ar mai fi progres. Iar, din moment ce mă asigur că încărcătura...

— Este în stare bună, domnule Morrel, aveți cuvântul meu. Și v-aș sfătui să nu socotiți câștigul din călătoria asta la mai puțin de 25 000 de franci.

Apoi, cum tocmai trecuseră de turnul rotund:

— Pregătiți-vă să învergați gabierul, trinca și randa! porunci tânărul marinar. Nu vă lăsați pe tânjală!

Ordinul se execută cu aproape tot atâta promptitudine ca pe un vas de război.

— Strângeți și învergați restul pânzelor!

La această ultimă comandă, toate pânzele fură coborâte, iar corabia continuă să înainteze aproape pe nesimțite, cu viteza rămasă.

— Și acum, dacă vreți să urcați, domnule Morrel, zise Dan-tès, observând nerăbdarea armatorului, iată că tocmai iese din cabină contabilul dumneavoastră, domnul Danglars, și o să vă dea el toate amănuntele pe care v-ați dori să le aflați. Eu unul trebuie să supraveghez ancorarea și să arborez pavilionul de doliu.

Armatorul nu așteptă să fie poftit a doua oară. Apucă de frânghia pe care i-o azvârlise Dantès și, cu o sprinteneală care i-ar fi făcut cinste oricărui om al mării, se cățără pe cuiele de scară bătute în bordajul pântecoasei corăbii, în vreme ce tânărul, reîntorcându-se la postul său de secund, lăsă conversația pe seama celui pe care îl anunțase cu numele de Danglars și care, ieșind din cabina sa, venea, într-adevăr, în întâmpinarea armatorului.

Noul personaj era un bărbat de douăzeci și cinci sau douăzeci și șase de ani, cu înfățișare destul de întunecată, slugarnic cu superiorii, obraznic cu subordonații. De aceea, pe lângă funcția sa de contabil, dintotdeauna privită cu aversiune de marinari, Danglars nu era, în general, văzut cu ochi buni de echipajul care, în schimb, îl adora pe Edmond Dantès.

— Ei bine, domnule Morrel, zise Danglars, ați aflat vestea rea, nu-i așa?

— Da, da, sărmanul căpitan Leclère! Ce om curajos și cinstit era!

— Și mai cu seamă era un marinar grozav, cu o experiență de o viață între cer și apă, așa cum se cuvine să fie cineva însărcinat cu afacerile unei firme atât de însemnate ca Morrel și fiul, răspunse Danglars.

— Bine dar, răspunse armatorul, urmărindu-l din ochi pe Dantès, care căuta locul de acostare, mi se pare că nu este nevoie să fii un marinar atât de bătrân, precum spui dumneata, Danglars, ca să-ți cunoști bine meseria, căci, uite, prietenul nostru Edmond și-o îndeplinește pe a lui, după câte îmi dau eu seama, ca un om care nu mai are nevoie să ceară sfatul nimănui.

— Da, zise Danglars azvârlind spre Dantès o privire piezișă, în care scăpăra o scânteie de ură. Da, este tânăr și nu se dă înapoi de la nimic. Abia de murise căpitanul, când el a și preluat comanda, fără să întrebe pe nimeni, apoi ne-a făcut să pierdem o zi și jumătate la Insula Elba, în loc să ne întoarcem direct la Marsilia.

— Că a preluat comanda corăbiei, zise armatorul, asta era de datoria lui, ca secund. Dar că a pierdut o zi și jumătate la Insula Elba, aici a greșit. Cel puțin, dacă n-a avut de reparat vreo stricăciune la corabie.

— Corabia era în cea mai bună stare, la fel cum sunt și eu și cum vă doresc să fiți și dumneavoastră, domnule Morrel. Am pierdut o zi și jumătate doar pentru că așa i-a cășunat lui, pentru că a avut el poftă să pună piciorul pe uscat și-atâta tot.

— Dantès! strigă armatorul, întorcându-se către tânăr. Vino puțin, te rog!

— Iertați-mă, domnule, răspuse Dantès, vin într-o clipă!

Apoi, adresându-se echipajului:

— Ancora la apă! strigă el.

Numaidecât, ancora căzu, iar lanțul se desfășură zgomotos. Dantès rămase la postul său, deși se afla și cărmaciul de față, până când și această ultimă manevră se încheie. Apoi, strigă iarăși:

— Coborâți drapelul până la jumătatea catargului, puneți pavilionul în bernă, încrucișați vergile!

— Vedeți și dumneavoastră, zise Danglars, se crede deja căpitan, pe onoarea mea!

— Chiar asta și este, zise armatorul.

— Da, numai că-i lipsește numirea semnată de dumneavoastră și de asociatul dumneavoastră, domnule Morrel.

— Păi, și? De ce nu l-am lăsa în postul ăsta? făcu armatorul. Este tânăr, știu bine, dar mi se pare foarte potrivit și are deja foarte multă experiență în meseria lui.

O umbră trecu pe fruntea lui Danglars.

— Iertați-mă, domnule Morrel, zise Dantès apropiindu-se. Acum, o dată corabia ancorată, vă stau întru totul la dispoziție. M-ați chemat, nu-i așa?

Danglars se dădu un pas înapoi.

— Voiam să te întreb de ce v-ați oprit la Insula Elba?

— Nu știu, domnule. A trebuit să îndeplinesc un ultim ordin al căpitanului Leclère care, înainte de a muri, mi-a înmănat un pachet pentru marele mareșal Bertrand¹.

¹ Contele Henri Bertrand, general francez (1773–1844). Devotat împăratului Napoleon I, l-a însoțit în exil pe Insula Elba și pe Insula Sfânta Elena, apoi, în 1840, a organizat aducerea rămășițelor pământești ale împăratului în Franța (depuse la Domul Invalizilor).

Libris

CLASICI AI LITERATURII UNIVERSALE

Respect pentru oameni și cărți

ALEXANDRE DUMAS

Contele de Monte-Cristo

VOLUMUL II

Traducere și note de Cristina Jinga
Prefață de Liliana Anghel

CORINT

CUPRINS

LVI	Andrea Cavalcanti.....	5
LVII	Grădina cu lucernă.....	18
LVIII	Domnul Noirtier de Villefort	30
LIX	Testamentul.....	39
LX	Telegraful.....	48
LXI	Cum să-l scapi pe un grădinar de pâșii care îi mănâncă piersicile	59
LXII	Fantomele.....	70
LXIII	Dineul.....	80
LXIV	Cerșetorul.....	92
LXV	Scenă conjugală.....	102
LXVI	Proiecte de căsătorie	114
LXVII	Cabinetul procurorului regelui.....	125
LXVIII	Un bal de vară.....	138
LXIX	Informațiile.....	147
LXX	Balul	158
LXXI	Pâinea și sarea	169
LXXII	Doamna de Saint-Méran	174
LXXIII	Făgăduiala	187
LXXIV	Cavoul familiei Villefort.....	219
LXXV	Procesul verbal	230
LXXVI	Progresele lui Cavalcanti fiul	243
LXXVII	Haydée.....	255
LXXVIII	Ni se scrie din Ioannina	278
LXXIX	Limonada.....	299
LXXX	Acuzația.....	312
LXXXI	Odaia brutarului pensionar	318
LXXXII	Spargerea	339
LXXXIII	Mâna lui Dumnezeu.....	355

LXXXIV	Beauchamp.....	362
LXXXV	Călătoria.....	369
LXXXVI	Judecata.....	382
LXXXVII	Provocarea la duel.....	397
LXXXVIII	Insulta.....	404
LXXXIX	Noaptea.....	415
XC	Duelul.....	424
XCI	Mama și fiul.....	438
XCII	Sinuciderea.....	446
XCIII	Valentine.....	456
XCIV	Mărturisirea.....	464
XCV	Tatăl și fiica.....	478
XCVI	Contractul de căsătorie.....	489
XCVII	Drumul spre Belgia.....	501
XCVIII	Hanul Clopotul și clondirul.....	509
XCIX	Legea.....	523
C	Vedenia.....	534
CI	Locusta.....	542
CII	Valentine.....	549
CIII	Maximilien.....	556
CIV	Semnătura lui Danglars.....	567
CV	Cimitirul Père-Lachaise.....	580
CVI	Împărțirea bunurilor.....	596
CVII	Groapa cu Lei.....	614
CVIII	Judecătorul.....	623
CIX	Curtea cu Juri.....	634
CX	Actul de acuzare.....	641
CXI	Ispășirea.....	649
CXII	Plecarea.....	659
CXIII	Trecutul.....	674
CXIV	Peppino.....	688
CXV	Meniul lui Luigi Vampa.....	701
CXVI	Iertarea.....	709
CXVII	Ziua de 5 octombrie.....	716

LVI ANDREA CAVALCANTI

CONTELE DE MONTE-CRISTO INTRĂ în salonul învecinat, pe care Baptistin îl desemnase sub numele de salonul albastru și în care tocmai îl condusese pe un tânăr cu atitudine degajată, destul de elegant îmbrăcat, pe care o cabrioletă îl plantase în fața casei, cu o jumătate de oră mai devreme. Baptistin nu întâmpinase greutăți ca să-l recunoască. Era într-adevăr tânărul cu părul blond și barba roșcată, cu ochii negri, cu obraz lucios și piele strălucitor de albă, pe care stăpânul său i-l descrisese.

Când contele intră în salon, tânărul stătea tolănit nepăsător pe sofa, plesnindu-și într-o doară cizma cu un baston micuț, cu măciulia aurită.

Dând cu ochii de Monte-Cristo, se ridică iute.

— Domnul conte de Monte-Cristo? întrebă el.

— Da, domnule, răspunse acesta din urmă. Și eu am onoarea să-i vorbesc, dacă nu mă înșel, domnului viconte Andrea Cavalcanti?

— Viconte Andrea Cavalcanti, repetă tânărul, însoțindu-și aceste cuvinte de un salut plin de dezinvoltură.

— Trebuie să ai o scrisoare de recomandatie pentru mine, nu? zise Monte-Cristo.

— Nu v-am vorbit despre ea din pricina semnăturii, care mi s-a părut ciudată.

— Sindbad Marinarul, nu-i așa?

— Întocmai. Or, cum n-am auzit niciodată de vreun alt Sindbad Marinarul decât de cel din *O mie și una de nopți*...

— Ei bine, este unul dintre urmașii lui, un prieten de-al meu, foarte bogat, un englez mai mult decât original, aproape smintit, al cărui nume adevărat este Lord Wilmore.

— Ah! Atunci se explică totul, zise Andrea. Se potrivește de minune. Este același englez pe care l-am cunoscut... la... da, foarte bine!... Domnule conte, sunt la ordinele dumneavoastră!

— Dacă ceea ce îmi faci onoarea să îmi spui este adevărat, replică zâmbind contele, nădăjduiesc că o să fii atât de bun să-mi dai câteva amănunte despre dumneata și familia dumitale.

— Cu plăcere, domnule conte, răspuse tânărul, povestind apoi cu o volubilitate care dovedea trăinicia memoriei sale. Eu sunt, cum ai spus și dumneavoastră, viconte Andrea Cavalcanti, fiul maiorului Bartolomeo Cavalcanti, descendent al familiei Cavalcanti, înscrisă în cartea de aur a Florenței. Familia noastră, deși încă foarte bogată, căci tatăl meu posedă o jumătate de milion rentă, a trecut prin multe necazuri. Eu însumi, domnule, am fost răpit, de la vârsta de cinci sau șase ani, de un preceptor trădător. Astfel se face că, de cincisprezece ani, nu l-am mai văzut pe creatorul vieții mele. De când am atins vârsta rațiunii, de când sunt liber și singurul meu stăpân, îl tot caut, dar în zadar. În sfârșit, această scrisoare de la prietenul dumneavoastră, Sindbad Marinarul, mă anunță că tata este la Paris și mă autorizează să mă adresez dumneavoastră ca să aflu vești.

— Într-adevăr, domnule, tot ceea ce mi-ai povestit acum este foarte interesant, zise contele, privindu-i cu o sumbră satisfacție chipul senin, cioplit, cu o frumusețe de înger alungat din ceruri. Și ai făcut foarte bine că ai dat ascultare întru totul invitației prietenului meu, Sindbad Marinarul, căci tatăl dumitale este într-adevăr aici și te caută.

Contele, de la intrarea sa în salon, nu-l slăbise din ochi pe tânăr. Îi admirase siguranța privirii și vocea fără șovăială. Dar, la aceste cuvinte atât de firești: „tatăl dumitale este într-adevăr aici și te caută”, tânărul Andrea făcu un salt și strigă:

— Tatăl meu! Tatăl meu, aici!

— Fără îndoială, răspuse Monte-Cristo, tatăl dumitale, maiorul Bartolomeo Cavalcanti.

Impresia de groază răspândită pe trăsăturile tânărului se șterse aproape într-o clipă.

— Ah, da! E adevărat, zise el, maiorul Bartolomeo Cavalcanti. Și spuneai, domnule conte, că este aici, dragul meu tată?

— Da, domnule. Aș adăuga chiar că l-am părăsit acum câteva clipe, că povestea pe care mi-a spus-o, despre fiul său iubit, pierdut odinioară, m-a emoționat profund. Într-adevăr, durerea sa, temerile sale, nădejdlile simțite în această privință ar putea face subiectul unui poem înduioșător. În sfârșit, a primit într-o bună zi niște vești, care îi anunțau că răpitorii fiului său îi propuneau să i-l dea înapoi sau să-i spună unde se află, în schimbul unei sume destul de mari. Însă nimic nu l-a reținut pe acest bun părinte — suma cerută a fost trimisă la frontiera Piemontului, cu un pașaport în bună regulă, pentru Italia. Cred că dumneata erai în sudul Franței, nu-i așa?

— Da, domnule, răspunse Andrea cu un aer destul de încurcat. Da, eram în sudul Franței.

— O trăsură trebuia să te aștepte la Nisa?

— Exact așa, domnule. Cu ea am venit de la Nisa la Genova, de la Genova la Torino, de la Torino la Chambéry, de la Chambéry la Pont-de-Beauvoisin și de la Pont-de-Beauvoisin la Paris.

— Minunat! Nădăjduia mereu să te întâlnească pe drum, căci tot pe-acolo a venit și el, iată de ce itinerarul dumneavoastră a fost trasat astfel.

— Dar, zise Andrea, dacă m-ar fi întâlnit, dragul meu tată, mă îndoiesc că m-ar fi recunoscut. M-am schimbat cam mulțisor de când l-am pierdut din vedere.

— Oh, dar glasul sângelui? zise Monte-Cristo.

— Ah, da, e-adevărat, răspunse tânărul. Nu m-am gândit la glasul sângelui.

— Acum, continuă Monte-Cristo, un singur lucru îl neliniștește pe marchizul Cavalcanti. Și anume ce ai făcut cât timp ai fost departe de el, în ce mod te-au tratat persecutorii dumitale, dacă au arătat pentru noblețea dumitale tot respectul cuvenit, dacă, în sfârșit, nu ți-a rămas de pe urma acestei suferințe morale, la care ai fost supus, suferință de zeci de ori mai crâncenă decât suferința fizică, vreo slăbire a înșușirilor cu care natura te înzestrase cu atâta generozitate și dacă dumneata socotești că vei putea să-ți reiei și să-ți susții în lume, cu demnitate, rangul care îți aparține.

— Domnule, îngăimă tânărul zăpăcit, sper că nici un raport mincinos nu v-a...

— Mie? Eu am auzit prima oară vorbindu-se despre dumneata din gura prietenului meu Wilmore, filantropul. Am aflat doar că te-a găsit într-o situație supărătoare, nu mi-a spus care și nici eu nu i-am pus vreo întrebare — știi, nu sunt curios. Necazurile dumitale i-au stârnit interesul, ceea ce înseamnă că dumneata erai interesant. Mi-a spus că voia să-ți redea în lume poziția pe care o pierduseși, că avea să-l caute pe tatăl dumitale, că avea să-l găsească. L-a căutat și l-a găsit, după cum se pare, întrucât este aici. În sfârșit, m-a anunțat, ieri, de sosirea dumitale, dându-mi încă vreo câteva instrucțiuni privitoare la averea dumitale. Asta a fost tot. Știu că prietenul meu Wilmore este un original, dar, în același timp, fiindcă este un om de încredere, bogat ca o mină de aur și, prin urmare, poate să nu-și facă griji că fanteziile sale l-ar putea ruina, eu i-am făgăduit că o să-i urmez instrucțiunile. Acum, domnule, să nu te simți jignit de întrebarea mea, însă, deoarece o să fiu obligat să te patronez, într-o oarecare măsură, aș dori să știu dacă necazurile care ți s-au întâmplat, necazuri independente de voința dumitale și care nu știrbesc cu nimic respectul pe care ți-l port, nu te-au înstrăinat puțin de lumea aceasta în care, datorită averii și numelui dumitale, trebuia să te remarci.

— Domnule, răspunse tânărul regăsindu-și îndrăzneala pe măsură ce contele vorbea, puteți fi liniștit în această privință. Răpitorii care m-au dus departe de tatăl meu și care, fără îndoială, urmăreau să mă vândă, mai târziu, cum au și făcut-o, au socotit că, pentru a scoate un bun câștig de pe seama mea, trebuia să-mi lase neatinsă întreaga valoare personală, ba chiar să mi-o sporească, dacă s-ar mai fi putut. Am primit, așadar, o educație destul de îngrijită și am fost tratat de către hoții de copii aproape la fel cum erau tratați în Asia Mică sclavii ai căror stăpâni îi transformau în grămăticici, medici și filosofi, pentru a-i vinde apoi mai scump pe piața din Roma.

Monte-Cristo zâmbi satisfăcut. Se părea că nu se așteptase la atât din partea domnului Andrea Cavalcanti.

— De altfel, continuă tânărul, dacă ar mai exista în mine vreo lacună de educație sau, mai curând, de bună purtare, presupun

că-mi vor fi iertate cu indulgență, ținând cont de nenorocirile care m-au însoțit de la naștere și până la tinerețe.

— Atunci, zise nepăsător Monte-Cristo, faci cum dorești, viconte, pentru că dumneata ești stăpânul dumitale și te privește. Dar, pe cuvântul meu, eu, dimpotrivă, n-aș sufla nici un cuvânt despre toate aceste aventuri. Povestea vieții dumitale este un adevărat roman și lumea, care adoră romanele strânse între două coperte de hârtie galbenă, se ferește în mod ciudat de cele pe care le vede legate în pergament viu, fie ele și aurite, cum ai putea fi dumneata. Iată obstacolul asupra căruia mi-aș permite să-ți atrag atenția, domnule viconte. De îndată ce i-ai destăinui cuiva mișcătoarea dumitale poveste, ar începe să facă înconjurul lumii, complet denaturată. Ai fi silit să te înfățișezi ca un Antony, iar vremea eroilor de tip Antony a cam trecut. Poate ai avea un succes, în chip de curiozitate, dar nu oricui îi place să devină centrul observațiilor și ținta comentariilor. Acest lucru v-ar obosi, probabil.

— Cred că aveți dreptate, domnule conte, zise tânărul, pălind în pofida voinței sale, sub neînduplecata privire a lui Monte-Cristo. Ar fi un mare neajuns.

— Oh! Nu trebuie nici exagerat, zise Monte-Cristo, astfel încât, pentru a evita o greșeală, să aluneci în cine știe ce nebunie. Nu, este bine de stabilit un simplu plan de conduită. Și, pentru un om inteligent ca dumneata, acest plan este cu atât mai ușor de urmat cu cât este foarte potrivit intereselor dumitale. Va trebui ca, prin mărturii și prin prietenii onorabile, să împiedici dezvăluirea a orice ar putea exista întunecat în trecutul dumitale.

Andrea în mod vădit își pierdu cumpătul.

— M-aș oferi cu dragă inimă ca responsabil și sfătuitoare pentru dumneata, zise Monte-Cristo, dar am un obicei moral, să mă îndoiesc și de cei mai buni prieteni ai mei, și simt nevoia de-a căuta să-i fac și pe alții să se îndoiască. De aceea, aș juca un rol nepotrivit cu formația mea, cum spun tragedienii, și aș risca să fiu fluierat, ceea ce n-are rost.

— Cu toate acestea, domnule conte, zise Andrea cu îndrăzneală, ținând cont de faptul că Lordul Wilmore m-a recomandat pe lângă dumneavoastră...